

28.6.2024

Työ- ja elinkeinoministeriö
lausuntopalvelu.fi

Asia: VN/23899/2023

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI FOSSIILISEN POLTTOAINEEN JAKELUN PÄÄSTÖKAUPASTA

Suomen Kiinteistöliitto ry kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi.

Suomen Kiinteistöliitosta

Suomen Kiinteistöliitto ry (Kiinteistöliitto) on kiinteistönomistajien edunvalvoja ja kiinteistöalan asiantuntijaorganisaatio. Kiinteistöliittoon kuuluu 23 alueellista kiinteistöyhdistystä, joiden jäsenkunta muodostuu pääsiallisesti asunto-osakeyhtiöistä. Kiinteistöliiton jäsenkuntaan kuuluu myös mm. kuntien omistamia ja yleishyödyllisiä vuokraloyhteisöjä. Alueellisten kiinteistöyhdistysten jäsenistöön kuuluu yhteensä n. 32 000 asunto- ja kiinteistöosakeyhtiötä.

Lisäksi Kiinteistöliittoon kuuluu Suomen Vuokranantajat ry, jossa on jäsenenä noin 22 000 yksityishenkilöä tai muuta tahoa, jotka vuokraavat asuin- ja liikehuoneistojaan asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöissä.

Jäsenkuntamme piiriin kuuluu arviolta noin 2 miljoonaa suomalaista.

Yleistä hallituksen esityksestä

EU:n ilmastolailla on asetettu tavoitteeksi vähentää EU:n nettokasvihuonepäästöjä vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta ja saavuttaa ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä. EU:n ilmastolain tavoitteisiin pääsemiseksi Euroopan komissio antoi niin sanotun 55-valmiuspaketin heinäkuussa 2021. Osana tätä pakettia komissio antoi direktiiviehdotuksen EU:n päästökauppadirektiivin muuttamiseksi ja kolmikantaneuvotteluiden tuloksena päivitetty direktiivi julkaistiin 10.5.2023.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta. Esityksellä toimeenpantaisiin muutettu päästökauppaa koskeva direktiivi. Hallituksen esitys käsittäisi rakennusten erillislämmityksen, tieliikenteen ja eräitä muita aloja voimassa olevan päästökaupan ulkopuolelta. Laajennettu päästökauppa, eli hallituksen lakiesitys, koskee fossiilisten polttoaineiden jakelijoita, ei polttoaineiden loppukäyttäjiä.

Kiinteistöliiton lausunto

Kiinteistöliitto tunnistaa tarpeen asumisen päästöjen vähentämiselle osana vaikuttavaa ilmastotyötä. Keskeistä on ohjata ja kannustaa siirtymään pois fossiilisia polttoaineita käyttävistä rakennusten erillislämmityksistä. Päästökauppa on todistetusti tehokas markkinaehtoinen tapa edistää päästöjen

28.6.2024

kokonaisvaltaista ja todellista vähentämistä. Markkinamekanismin myötä päästöoikeuksille muodostuu hinta, mikä kannustaa vähentämään energiankulutusta, parantamaan energiatehokkuutta ja lisäämään päästöttömien energioiden osuutta energiajärjestelmässä.

Kiinteistöliitto kannattaa hallituksen esityksen ehdotusta lain soveltamisalasta ja soveltamisalan laajentamisesta kattamaan myös maa- ja metsätalouden, huviveneilyn ja yleisen päästökaupan ulkopuolisen lentoliikenteen ja tietyiltä osin muun vesiliikenteen polttoaineen käytön (3§ ja 4§). Toimenpiteiden yleisen hyväksyttävyyden kannalta on olennaista, että esimerkiksi fossiilisia polttoaineita kuluttavia vapaa-ajan aktiviteetteja kohdellaan samalla tavalla kuin esimerkiksi asumista, joka on välttämättömyys ja perustuslain turvaama perusoikeus. Lisäksi on oleellista välttää lisäbyrokratian luomista, uusia hallinnollisia velvoitteita ja monimutkaisia rakenteita, joiden elinkaari voi jäädä lyhyeksi.

Olemme hallituksen esityksen kanssa samaa mieltä, että mahdolliset sektorikohtaiset hyvitykset soveltamisen alan laajentamisesta edellyttävät tarkkaa harkintaa ja erillisen valmistelun sisältäen kattavan vaikutusten arvioinnin. Lähtökohtana on oltava hyvitysten minimointi. Huomionarvoista on, että hyvityksen tarkoitus ei saa olla päästökaupan tehokkuuden heikentäminen, vaan auttaa ainoastaan välttämään kohtuuttomia tilanteita kohdennetusti.

Pidämme hyvänä ja perusteltuna ehdotuksena jättää käyttämättä määräaikainen CO₂-veroon perustuva hinnoittelun lykkäys. Hallituksen esityksen perusteella siihen liittyy enemmän riskejä kuin hyötyjä. Uutta sääntelyä laadittaessa on keskeistä sen ennakoitavuus ja kustannustehokkuus. Esityksen mukaisesti lykkäys ei poistaisi direktiivistä aiheutuvia velvoitteita, eikä ole selvyyttä, täyttävätkö Suomen nykyinen verojärjestelmä ja hiilidioksidivero lykkäyksen edellyttämät kriteerit.

On kuitenkin tärkeää, että päästövähennyksiä tavoittelevaa sääntelyä ja verotusta kehitetään kokonaisuutena, jotta uudistuksilla ei vaikeuteta erityisesti heikoimmassa asemassa olevien kotitalouksien asemaa ja samalla pidetään huolta yritysten kilpailukyvystä. Päällekkäisiä ohjauskeinoja pitää välttää.

Kun käytännössä sovelletaan 21 §:n huutokauppatulojen käyttöä, pidämme tärkeänä päästökauppatulojen kohdentamista pääosin heikoimmassa asemassa olevien kotitalouksien ja taloyhtiöiden tilanteen helpottamiseen sekä asuinrakennusten pitkälle menevien ja vaiheittain pitkälle menevien perusparannusten tukemiseen.

Kunnioittavasti,

SUOMEN KIINTEISTÖLIITTO RY

Petri Pyly

Janne Salakka

johtava asiantuntija
(energia- ja ilmasto)

yhteiskuntasuhdepäällikkö